Kuidas osta kooliõpilasele telefoni ning leida kompromiss lapsevanema ja lapse soovide vahel

8 aastat tagasi - 09.08.2018 Autor: AM

Soomes algas kool ja meilgi on lapsevanemaid tabamas ärevus kooliasjade ostmise pärast. Üks asi, mida paljud peavad kohe varsti valima hakkama, on uus koolitelefon. Sellist koolilast, kel pole nutitelefoni, annab tänapäeval juba tikutulega taga otsida. Uue kooliaasta hakul käib kodudes aktiivne läbirääkimisprotsess, sest tavaliselt on lapsel ja tema vanematel üsna erinev arusaam, milline peaks olema üks korralik koolilapse telefon. Kompromissi aitab leida ning soovitusi telefoni valimiseks ja kaitsmiseks annab Hansaposti veebikaubamaja IT- ja nutitoodete tootejuht Kaimar Kiik.

Laste eelistused erinevad küll paljuski vanusest sõltuvalt, aga suures plaanis tahavad lapsed telefoni, millel oleks suurepärase pildikvaliteediga kaamera, tohutu mälumaht mahutamaks võimalikult palju mänge ja programme, suur ekraan, mis teeb mängimise ja netis surfamise mugavaks, aga mis seal salata – ka brändi nimi ja kaaslaste surve mängib soovide juures märgilist rolli.

Lapsevanem peab enamasti oluliseks hoopis muud – mõistlikku hinnaklassi, vastupidavust ja eluiga pikendava lisavarustuse olemasolu, telefoni asukoha träkkimise võimalust ja seda, et telefon poleks nii suur, et ei mahu taskusse või väikesesse kätte korralikult ära. Kuna telefone, mis vastaks kõigile lapse ja lapsevanema ootustele, praktiliselt pole, tuleb leida kompromiss.

Kodutööl on tähtis roll

Peamine viga, mida telefoni ostes tehakse, on siiski puudulik kodutöö. Kui telefoni ostetakse algkooli lapsele, vaatab vanem enamasti sooduspakkumise hinnasilti ja ostab telefoni ära teadmata, kas see lapse vajadustele üldse vastab. Teismelistega on tavaliselt vastupidine mure – lapsevanemal ei lasta üldse sõna sekka öelda, sest noorel on oma selge ja sageli kõigutamatu, kuigi piiratud vaatevinklist lähtuv arvamus. Mõlemal puhul on tulemus enamasti sama – ostetakse seade, millega selgub õige pea, et see ei vasta siiski reaalsele vajadusele. Mõnel juhul jääb telefon aeglaseks või mälumaht väikeseks, mõnikord ei saa aga teha kvaliteetseid fotosid, vahest selgub, et tegu on mudeliga, millele pole turvavarustust saada.

Seega tuleks vanematel koos lastega teha eelnevalt ühiselt ära kodutöö, mille käigus pannakse esmalt paika mõlema poole ootused ja otsitakse seiis Internetist välja võimalikult paljudele vajadustele vastavad telefonimudelid.

See on aeganõudev protsess, aga kuna telefon ostetakse tavaliselt mitmeks aastaks, tasub tund-paar panustamist end küllaga ära. Nõu võib küsida ka telefonimüüjalt, aga selleks peaks olema soovid ja ootused juba teada, sest mis on hea ühele, ei pruugi sobida üldse teisele.

Kuna laps tunneb enamasti ise rohkem huvi selle vastu, mis on telefoni sees (näiteks mälumaht ja kaamera), siis lapsevanema rolliks peab jääma turvalisusele panustamine ja vastav suunamine, sest lapsed ei oska ise sellele tähelepanu pöörata. Paraku on nii, et enamik tolmu-, kukkumise- ja veekindlaid telefonimudeleid on laste jaoks liiga suured, rasked, ebaatraktiivse välimusega ja kallid, seega pigem võiks valida mudeli, millele on saadaval lai valik turvaümbriseid ja muid vidinaid, mille seast laps endale meeldivaima välja valib.

Ka jääb lapsevanema rolliks selgitada, et suur ekraan pole alati parim. Nimelt tikub suur telefon nii peost kui taskust kergemini maha kukkuma ja purunema. Lapsed ise eelistavad küll mängimise ja netis surfamise eesmärgil võimalikult suure ekraaniga telefoni, aga koolilaps saab reeglina selgitamisel aru, et kui kaalukausil on suurem kukkumise ja telefonist ilmajäämise tõenäosus, siis tasub valida pigem natuke väiksem ekraan, aga suurem kindlustunne. Iseenesest on kukkumise ja katkiminemise ohu tõttu võimalik kaaluda ka kõnefunktsiooniga nutikella, mis püsib lapsel kogu aeg käe ümber nagu tavaline kell ja ei saa mänguhoos maha kukkuda ega kuhugi kogemata ununeda. Nutikella miinuspooleks võrreldes nutitelefoniga on paraku kõrgem hind ja väiksem funktsioonide hulk, aga kui kodus on olemas ka nutitahvel, võib olla nutikell isegi nutikam valik kui uus telefon.

> Müügistatistika kohaselt on koolilaste viimase aja lemmiktelefonideks kujunenud hinnalt taskukohased, kuid
> paljude funktsioonidega Samsungi J-seeria, Apple iPhone SE ja Sony Xperia, hitihoiatusena võib tuua Nokia, mis hakkab taas konkurentidele kannale astuma.

Telefoni kaitsmine

Nutitelefoni peamine miinus nö vana kooli telefonide ees on selle haavatavus. Enamik telefonidest pole põrutuskindlad ja vaid üksikud (enamasti kallimad)

mudelid on veekindlad. Kõige õrnem on telefoni ekraan, mis ilma täiendava lisakaitseta puruneb kukkudes kergesti ja selle asendamine on reeglina kulukas. Arvestades seadme väiksust ja kõrget hinda, on telefonid ahvatlevad ka pikanäpumeestele.

Koos telefoniga on soovitatav kohe soetada nii turvaklaas kui turvaümbris. Esimese roll on kaitsta telefoni ekraani. See kleebitakse originaalklaasi peale ja sisuliselt jääb see silmale märkamatuks. Kui telefon peaks kukkuma, tekib tõenäoliselt “ämblikuvõrk” vaid turvaklaasile, mille saab välja vahetada. Päris sajaprotsendilist kaitset lisaklaas siiski ei anna, mistõttu võiks lisaks sellele võtta kasutusele ka kaitsva ümbrise. Kui lapsed valivad turvaümbrist enamasti vaid välimuse järgi, siis lapsevanema roll võiks olla kontrollida kvaliteeti, sest kaugeltki kõik ümbrised ei kaitse telefoni ühtviisi. Ümbris ja klaas pole olulised vaid kukkumise seisukohast – telefoni võivad triibuliseks kraapida ka näiteks samas kotis olevad koduvõtmed või mündid.

Lisaks füüsilisele õrnusele on nutitelefon haavatav ka juhul, kui seda pole paroolidega kaitstud. Kohe telefoni esimesel seadistamisel tuleb last juhendada, et parool, olgu siis muster või number, peab olema kasutusel. Enda mugavuse huvides võiks jääda alternatiiviks ka sõrmejälg, kui selline funktsioon on telefonil olemas. Parool ei kaitse küll telefoni professionaalse varga eest, küll aga hoiab siiski sisu juhusliku leidja või algaja pikanäpumehe eest varjul. Lisaks tuleks seadistada find my phone- tüüpi rakendus (neid on erinevaid), mis võimaldab kaotsiläinud telefoni üles leida. Samuti on mõistlik rakendus, mis võimaldab telefoni varguse või kaotsimineku korral selle sisu ära kustutada. Laste telefonides pole küll töiselt konfidentsiaalset infot, aga ka isiklike piltide, kontaktide ja muu info lekkimine võõrastesse kätesse on enamikule inimestest ebameeldiv.

Kui lapsele soetatakse hinnaline telefon, siis võiks mõelda ka kindlustusele. Telefoni saab kindlustada nii eraldi kui ka koduse vara osana, aga kindlustuspakkujate tingimused on väga erinevad, seega tasub ka väikses kirjas tekst põhjalikult läbi lugeda.

Reeglid paika

Leidub vanemaid, kes usuvad, et lapsele on parim nuputelefon, millega pole võimalik mängudesse ja internetiavarustesse ära eksida. Paraku on sõprade mõjutus suur ja nuputelefoni omanik võib jääda kaaslaste suhtlusest äralõigatuks. Lisaks on nutitelefonil ka vanema vaates mitmeid eeliseid – lapse asukoha kindlakstegemine, lapsel võimalus vaadata e-päevikust õppimist ja

kontrollida bussiaegu.

Seega on mõistlikum nutitelefoni pigem lubada, aga reeglid paika panna ja vajadusel ka kontrollimist lihtustavad rakendused kasutusele võtta. Nii on võimalik seadistustes keelata tasuliste äppide allalaadimine, aga ka võtta kasutusele selline nutirakendus, mis võimaldab vanemal oma telefonist kontrollida, milliseid äppe laps alla tõmmata saab ja milliseid mitte. Sisuliselt toimib see heakskiidu meetodil – laps hakkab oma telefoni rakendust alla laadima, aga selle tegevuse saab lõpetada vaid siis, kui lapsevanem on oma telefonis selle kinnitanud. Nii on vanemal täielik ülevaade, milliseid mänge mängitakse ja milliseid suhtlusvõrgustikke kasutatakse.

Ka interneti kasutamise osas saab piiranguid seada ja siinkohal tasub kaaluda, kas piiramatu interneti ostmine (mida laps tõenäoliselt soovib) on ikka põhjendatud või peaks tellima konkreetse mahu, mille täitumist kuu lõikes saab laps ise telefonist kontrollida. See on nagu taskuraha arvestus – kui lubatud maht kulutatakse ära esimese nädala jooksul, tuleb kolm järgmist nädalat kitsamalt hakkama saada. Ajapikku õpib laps ise internetis olemise aega arvestama ja prioriteete seadma.

Lisaks äppidele ja tehnilistele piirangutele on tähtis lapsega telefoni kasutamisreeglid läbi rääkida ning leebelt hoiatada nii sotsiaalmeedia, telefoni sisu teistega jagamise kui mängusõltuvuse riskide eest. Ei tasu eeldada, et veel vähese elukogemusega väike inimene oskaks ise ohte aimata, seetõttu tulebki reeglite kõrval tutvustada ka nende põhjuseid, et ennetada käegalöömist ja trotsi. Oluline on rääkida ka võimalikest “pahalastest” ja sellest, et võõraste riikide suunakoodidega kõnedele ei peaks vastama, kahtlase saatjaga e-kirju ja sõnumeid avama ning Messengeris tundmatuid linke lahti klikkama.

Lastele sobilike telefonide müügi TOP10 Hansapostis:

1. Apple iPhone SE - 299 €
2. Blackview A7, must - 64,95 €
3. Samsung Galaxy J7 (2017) - 259 €
4. Prestigio Multiphone PSP5552 Grace R5 - 99,95 €
5. Huawei P9 Lite - 119 €
6. Samsung Galaxy J3 (2017) - 159 €
7. Nokia 1 - 89,95 €
8. LG K8 (2018) - 99,95 €
9. Xiaomi Redmi S2 - 149 €
10. SONY XPERIA L1 - 129 €

- Uudised

- Androidiblog
- Mobiiltelefonid

Pilt

